

въ пресъхналото си гърло Глухо изгърмяваше, като изъ подъ земята, са раздаде на около; револверътъ, който не хвана противъ заптиятъ, отскочи на страна, двѣте ржцѣ, които прѣди малко го стискаха, ятко са заловиха за космитѣ на разбитиятъ черепъ, като искаха да прекратятъ болезненитѣ дѣйствия на куршумътъ, който бѣше се загнездилъ вече въ мозагътъ — и грациозното тѣло, безчувствено и окървавено, притъркули са на земята като класъ, прерѣзанъ съ жатварскитѣ сѣрпъ!“

Цитирания откъслекъ по форма и съдържание заслужава да заеме едно отъ виднитѣ мѣста въ „историческата христоматия“.

На стр. 114 автора ни разказва, че *законо-проекта* на „българския революционни, централни комитетъ“ е билъ нареденъ отъ членоветѣ на русчущия комитетъ, именно: отъ г. г-да Н. *Обрѣтеновъ*, Радн *Ивановъ* и Тома Карджиевъ. До колкото знаеме лично отъ Л. *Каравеловъ*, „проекта“ е билъ съставенъ отъ В. *Левски*, Л. *Каравеловъ*, Анг. *Кънчевъ* и *Виницки* (гледай В. Левски биография. Стр. 75—85. Заимовъ).

На стр. 146 — 147 между нѣколкото оригинални мисли автора е казалъ и слѣдния абсурдъ: „идѣте послѣ това и увѣрявайте, че учението създава характери!...“ И тая глупостъ е казана отъ автора по адресъ на „ученитѣ българи“ защото не зимали участие въ дѣлата на българския, революц. центр. комитетъ!

Като повѣствователъ Зах. Стояновъ е много увлекателенъ, но като критикъ и тълкователъ на историческитѣ събития е много повърхностенъ, много пристрастенъ: патриотическото поведение на „дѣйцитѣ народни“ той измѣрва само съ аршина на бунтовничеството.

На стр. 153 — 177, автора ни запознава съ живота и дѣлата на баба *Тонка*, майка на българскитѣ *Грахи* — майката на братя *Обрѣтенови*, отъ които двамина оставиха коститѣ си на балкана (Петръ прѣзъ 1868 г., Георги прѣзъ 1876 год.), а другитѣ двамина (Никола и Ангелъ) дълго врѣме влекоха тѣжкитѣ вериги въ *Сен — Жан — д'акъзрската тѣмница*.

Челядъта на баба *Тонка* е единственното семейство въ цѣла България, което цѣлокупно се е жертвовало за свободата на татковината ни. Зах. Стояновъ живо и вѣрно ни рисува портрета на баба *Тонка*.